

**BRS (HONOURS)
SEMESTER - 5
SYLLABUS**

COURSE NAME : BRS (Honors)

SEMSTER – 05

Sr. No	Subject Code	Subject Name	Subject Selection	Course Type	Credit	Internal Marks		Written Marks		Total Marks		Total Marks	Paper Duration
						Theory	Practical	Theory	Practical	Theory	Practical		
1		Official Correspondence	Compulsory	FND-9	3	12--30	--	28-70	--	40-100	--	40-100	2:30 Hrs
2		Agronomy – field Management	Any One	CORE-13	3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
3		Animal Husbandry – Fisheries Science			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
4		Dairy Technology – Dairy Cattle Management			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
5		Rural Extension – community Development In Agricultural Extension			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
6		Organic Farming - Sustainable Agriculture			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
7		Agronomy – farm labor and credit			Any One	CORE-14	3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20
8		Animal Husbandry – Fisheries Science	3	12--30			--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
9		Dairy Technology – Dairy Cattle Management	3	12--30			--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
10		Rural Extension – community Development In Agricultural Extension	3	12--30			--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
11		Organic Farming - Sustainable Agriculture	3	12--30			--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
12		Agronomy - AGRICULTURAL BREEDING	Any One	CORE-15	3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
13		Animal Husbandry – Fisheries Science			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
14		Dairy Technology – Dairy Cattle Management			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
15		Rural Extension – community Development In Agricultural Extension			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
16		Organic Farming - Sustainable Agriculture			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
17		Agronomy - CULTIVATED CROPS	Any One	CORE-16	3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
18		Animal Husbandry – Fisheries Science			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
19		Dairy Technology – Dairy Cattle			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs

		Management											
20		Rural Extension – community Development In Agricultural Extension	Any One		3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
21		Organic Farming - Sustainable Agriculture			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
22		Agronomy - CULTIVATED CROPS			3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
23		Animal Husbandry – Fisheries Science	Any One (not related with CORE- 16)	CORE-17	3	12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs
24		Dairy Technology – Dairy Cattle Management	3		12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs	
25		Rural Extension – community Development In Agricultural Extension	3		12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs	
26		Organic Farming - Sustainable Agriculture	3		12--30	--	20--50	08--20	32--80	08--20	40-100	2:00 Hrs	

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	FDN - 9		Official Correspondence	03	30	70	00	2.30 hrs

FDN : 9 Official Correspondence

હેતુઓ : -	૧) વિદ્યાર્થીઓ સંદેશાવહનમાં પ્રતીકોનો ઉપયોગ કરવાથી માહિતગાર બને ૨) વિદ્યાર્થીઓ સંદેશાવહનમાં જુદાજુદા તત્વો વિશે માહિતી મેળવે ૩) વિદ્યાર્થી સંદેશાનું મહત્વ સમજે.
-----------	--

Unit - ૧	૧.૧ સંસ્થાકીય સંચારનો ખ્યાલ અને હેતુઓ ૧.૨ સંસ્થાકીય સંચાર વ્યવસ્થાની અગત્યતા ૧.૩ સંચાર (સંદેશા)ની પ્રક્રિયા અને તેના ખ્યાલ ૧.૪ સંચાર (સંદેશા)ની પ્રક્રિયાના મુખ્ય તત્વો.
Unit - ૨	૨.૧ સંસ્થાકીય સંચાર વ્યવસ્થાના માધ્યમો ૨.૨ માહિતી સંચારનું મહત્વ અને વર્ગીકરણ ૨.૩ માહિતી સંચારનું સ્વરૂપ ૨.૪ માહિતી સંચારના સમયે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓ તથા બાબતો.
Unit - ૩	૩.૧ મૌખિક સંચાર તેના લાભ અને ગેરલાભ ૩.૨ લેખિત સંચાર અને તેના પ્રકાર ૩.૩ જાહેરાતના ઉદ્દેશ્યો અને વિકાસ ૩.૪ વિવિધ માધ્યમોના અનુરૂપે જાહેરાતનું વર્ગીકરણ
Unit - ૪	૪.૧ સમૂહ માધ્યમની ભૂમિકા અને કાર્યો ૪.૨ સમૂહ માધ્યમની આચારસંહિતા ૪.૩ સમૂહ માધ્યમની અસર

સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. પ્રવાસન અને સમાજ - ડૉ. સ્ટેન્લી એ. ભણાત
૨. સંચાર માધ્યમો- ડૉ. સંજય કચોટ
૩. સંચાર માધ્યમ સંશોધન-ડૉ. ચંદ્રકાન્ત મહેતા

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 13		AGRONOMY - Field Management	03	30	50	20	2.00 hrs

Core : 13 AGRONOMY – field Management

હેતુઓ : -	૧) વિદ્યાર્થીને ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાનો ખ્યાલ આવે. ૨) વિદ્યાર્થીઓ ખેતી વ્યવસાય વિષે માહિતગાર થાય. ૩) વિદ્યાર્થીઓને ખેતીની વિવિધ પધ્ધતિઓ વિશે જાણે
-----------	--

Unit - ૧	૧.૧ ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાનો ખ્યાલ ૧.૨ ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાના હેતુઓ ૧.૩ ભારતમાં ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાનો ઇતિહાસ ૧.૪ વિદેશમાં ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાનો ઇતિહાસ
Unit - ૨	૨.૧ ક્ષેત્ર વ્યવસાયના સિદ્ધાંતોનો વ્યવહારુ ઉપયોગ ૨.૨ ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાના આર્થિક સિદ્ધાંતો ૨.૩ ખેતી વ્યવસાય વિકસાવવાના માર્ગો ૨.૪ બીજા ઉદ્યોગો કરતા ખેતી વ્યવસાય જુદો
Unit - ૩	૩.૧ ખેતીની વ્યાખ્યા અને ખ્યાલ ૩.૨ ખેતીના પ્રકારનું વર્ગીકરણ ૩.૩ ખેતીના પ્રકાર નક્કી કરતા ઘટકો
Unit - ૪	૪.૧ ખેતી પધ્ધતિનો ખ્યાલ અને વિવિધ ખેતી પધ્ધતિઓ ૪.૨ જમીનની ઉત્પાદકતા ૪.૩ ઉત્પાદન ખર્ચ અને આવકનો સંબંધ

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. કૃષિ વિજ્ઞાન
૨. ભારતનું કૃષિક્ષેત્ર : વિકાસ અને પડકારો - ડૉ. ભાસ્કર જોષી

પ્રેક્ટીકલ :-

૧. પ્રગતીસીલ ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેમની ખેતી પધ્ધતિનો અભ્યાસ કરવો.
૨. ખેત ઉત્પાદન બજારમાં ખરીદ વેચાણ અંગે જાણકારી મેળવવી.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 13		Animal husbandry	03	30	50	20	2.00 hrs

Core : 13 Animal husbandry - Fisheries Science

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગે માહિતગાર થાય.</p> <p>૨. મત્સ્ય પકડવાના જુદા જુદા સાધનો અને તેનો ઉપયોગ વિષે જાણે.</p> <p>૩. મત્સ્ય નો યોગ્ય સાચવણીની પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ મત્સ્ય ઉદ્યોગનું મહત્વ</p> <p>૧.૨ જળજીવન સંપત્તીનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (એકલડી હોળી, હાલર મછવા નવ લકડી હોડી)</p> <p>૧.૪ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (પટ્ટી જાળ, ઝાલર જાળ, જાળ જાળ ટ્રોલ જાળ, ગલ)</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ ગુજરાતની મહત્વની ફીસરીસ</p> <p>૨.૨ પાપલેટ માછીમારીનું ગુજરાતમાં ઉત્પાદન</p> <p>૨.૩ ધોમાં અને બિન આર્થિક ગણાતી માછલીઓની માછીમારી</p> <p>૨.૪ મીઠા પાણીના મત્સ્યોની માછીમારી</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ મત્સ્ય ઉછેરનો ખ્યાલ</p> <p>૩.૨ મીઠા પાણીની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર</p> <p>૩.૩ માછીમારી માટે તળાવની તૈયારી</p> <p>૩.૪ ફીશ ફાર્મ મેનેજમેન્ટ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ મત્સ્ય વ્યવસાય માટે જરૂરી આનુસંગિક સગવડો</p> <p>૪.૨ મત્સ્ય સાચવણી અને પ્રક્રિયા</p> <p>૪.૩ મત્સ્ય પરિવહનની સવલતો</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. મત્સ્ય વ્યવસાય વિજ્ઞાન - પ્રો. નિરંજન ડી છાયા

પ્રેક્ટીકલ-

૧ મત્સ્ય પકડવાના સાધનોના ઉપયોગ કરતા શીખવું

૨. મીઠા પાણીમાં મત્સ્ય ઉછેર કરતા ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર વિષે જાણવું.

Name of Course	Sem ester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Cred its	Internal marks	Externa l marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 13		Dairy technology	03	30	50	20	2.00 hrs

Core: 13 Dairy technology - Dairy Cattle Management

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થીઓને પશુ દૂધ ઉત્પાદન મેળવવા માટે પશુને આપવામાં આવતો ઘાસચારો અંગે જ્ઞાન મેળવે ૨ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન મેળવતા શીખે.
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ દૂધ ઉત્પાદન અર્થે ગાય ભેંસોની પસંદગી ૧.૨ દુધાળ પશુની પસંદગી તથા ખરીદી ૧.૩ ઘાસચારાની જાતો, સરેરાશ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદન ખર્ચ
Unit - ૨	૨.૧ દુધાળ પશુઓનો આહાર ૨.૨ દુધાળ પશુઓની વ્યવસ્થા ૨.૩ ગરમીની ઋતુમાં દુધાળ પશુઓની માવજત ૨.૪ દુધાળ પશુનો સ્વભાવ અને શરીર બંધારણ
Unit - ૩	૩.૧ દુધાળ પશુઓની આહાર વ્યવસ્થા ૩.૨ પશુ આહારમાં ખનીજ તત્વોનું મહત્વ ૩.૩ ઘાસચારાનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ
Unit - ૪	૪.૧ દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયના આર્થિક પાસા ૪.૨ દૂધ દોહેનની ક્રિયા ૪.૩ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટેના પરિબળો.

પ્રેક્ટીકલ :

૧. વધુ દૂધ ઉત્પાદન આપતી પશુની જાતો વિશે કેશસ્ટડી બનાવવી.
૨. પશુને આપવામાં આવતા જુદા જુદા ઘાસચારાની જાતો અને તેના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

આદર્શ પશુપાલન અને વ્યવસ્થાપન - ડૉ. આર. આર. શાહ

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 13		Rural extension	03	30	50	20	2.00 hrs

Core: 13 Rural extension :- community Development In Agricultural Extension

હેતુઓ : -	૧ વિદ્યાર્થીઓને સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે. ૨ વર્તમાન સમયમાં ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ ૧.૨ સ્વતંત્રતા પછી દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલા સરકારી અને બિનસરકારી પ્રયત્નો ૧.૩ સામુદાયિક વિકાસથી પડેલ અસરો
Unit - ૨	૨.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક માળખું ૨.૨ સરકારી કાર્યક્રમો માટેની સંસ્થા ૨.૩ સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓ
Unit - ૩	૩.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની નિષ્ફળતાના કારણો. ૩.૨ સામુદાયિક વિકાસ માટે I.R.D.P. ની યોજના વિશેની માહિતી. ૩.૩ I.A.D.P. યોજનાની માહિતી.
Unit - ૪	૪.૧ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી સંકલ્પનાઓ. ૪.૨ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી ધારણાઓ. ૪.૩ સામુદાયિક વિકાસ યોજના અને સંઘનખેતી જીલ્લા કાર્યક્રમના તફાવતો.

પ્રેક્ટીકલ : ૧. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓનો અભ્યાસ કરવો.

૨. I.A.D.P. યોજનાની માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ

૨. સામુદાયિક વિકાસ અને કૃષિ વિસ્તરણ - બાબુભાઈ અવરાણી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE – 13		Organic farming	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE - 13 : Organic farming - Sustainable Agriculture

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ ટકાઉ ખેતી અંગેનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૨. જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૩. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીનું મહત્વસમજે.</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટકાઉ ખેતીનો ખ્યાલ અને વ્યાખ્યા</p> <p>૧.૨ ટકાઉ ખેતી અંગેની ભ્રામક માન્યતાઓ</p> <p>૧.૩ ઔદ્યોગિક ખેતી અને હરિયાળી ખેતીનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ કૃષિ સુધારણાનું પર્યાવરણીક અને સામાજિક મુલ્ય</p> <p>૨.૨ કૃષિમાં ઉર્જાનો વપરાશ</p> <p>૨.૩ જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ટકાઉ ખેતી માટે સ્થાનિક જૂથો અને સંસ્થાઓ</p> <p>૩.૨ ટકાઉ ખેતીની અસરો</p> <p>૩.૩ ઔદ્યોગિક પદ્ધતિઓમાં ટકાઉ ખેતી</p> <p>૩.૪ હરિયાળી ક્રાંતિ વિસ્તારમાં ટકાઉ ખેતી</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ કૃષિનીતિનું માળખું અને સંસ્થાકીય પ્રક્રિયાઓ</p> <p>૪.૨ કૃષિ માટે ટેકાના પ્રકારો</p> <p>૪.૩ ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીની ભૂમિકાઓ.

૨. ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ બનાવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો : પુનર્જીવિત ખેતી - જુલેસ પ્રેટ્રી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 14		Agronomy	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 14 : Agronomy - farm labor and credit

હેતુઓ : -	<p>૧) વિદ્યાર્થીને ખેતી ક્ષેત્રના વિકાસની વ્યૂહરચનાનો ખ્યાલ આવે</p> <p>૨) શ્રમ બજારના મોડલ બનાવતા શીખે.</p> <p>૩) કૃષિ અને ગ્રામ વિકાસ માટે જે બેંક કામ કરે તેની વિવિધ પ્રવૃત્તિ વિશે જાણે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ ખેત મજૂરની વ્યાખ્યા અને ખ્યાલ</p> <p>૧.૨ ખેત મજૂરનું વર્ગીકરણ</p> <p>૧.૩ ખેતીક્ષેત્રના વિકાસની વ્યૂરચનામાં ખેત મજૂરોની અગત્યતા</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ શ્રમ બજાર મોડેલ</p> <p>૨.૨ ભારતમાં ખેત મજૂરોની સંખ્યાના વલણો</p> <p>૨.૩ ભારતમાં ખેત મજૂરોની સંખ્યામાં વધારો કરતા પરિબલો</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ખેત મજૂરોની આર્થિક સ્થિતિ</p> <p>૩.૨ ભારતમાં બંધવા શ્રમિકો</p> <p>૩.૩ ખેત મજૂર નીતિ</p> <p>૩.૪ ખેત મજૂરોની આર્થિક સ્થિતિ સુધારવા માટે સૂચનો</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ ખેત ધિરાણનું સ્વરૂપ અને જરૂરિયાત</p> <p>૪.૨ ભારતમાં ખેત ધિરાણના પ્રાપ્તિ સ્થાનો અને સંસ્થાકીય ધિરાણ</p> <p>૪.૩ કૃષિ અને ગ્રામ વિકાસ માટેની બેંક</p> <p>૪.૪ જમીન વિકાસ બેંક</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ભારતનું કૃષિક્ષેત્ર : વિકાસ અને પડકારો - ડૉ. ભાસ્કર જોષી

પ્રેક્ટીકલ : ૧. શ્રમ બજારની મુલાકાત લઈ તેની મોડેલ તૈયાર કરવું.

૨. ગ્રામીણ વિસ્તારના ખેડૂતોની મુલાકાત લઈ તેમની આર્થિક સ્થિતિનો અભ્યાસ કરવો.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 14		Animal husbandry	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 14 : Animal husbandry - Fisheries Science

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગે માહિતગાર થાય.</p> <p>૨. મત્સ્ય પકડવાના જુદા જુદા સાધનો અને તેનો ઉપયોગ વિષે જાણે.</p> <p>૩. મત્સ્ય નો યોગ્ય સાચવણીની પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ મત્સ્ય ઉદ્યોગનું મહત્વ</p> <p>૧.૨ જળજીવન સંપત્તીનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (એકલડી હોળી, હાલર મછવા નવ લકડી હોડી)</p> <p>૧.૪ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (પટ્ટી જાળ, ઝાલર જાળ, જાળ જાળ ટ્રોલ જાળ, ગલ)</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ ગુજરાતની મહત્વની ફીસરીસ</p> <p>૨.૨ પાપલેટ માછીમારીનું ગુજરાતમાં ઉત્પાદન</p> <p>૨.૩ ધોમાં અને બિન આર્થિક ગણાતી માછલીઓની માછીમારી</p> <p>૨.૪ મીઠા પાણીના મત્સ્યોની માછીમારી</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ મત્સ્ય ઉછેરનો ખ્યાલ</p> <p>૩.૨ મીઠા પાણીની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર</p> <p>૩.૩ માછીમારી માટે તળાવની તૈયારી</p> <p>૩.૪ ફીશ ફાર્મ મેનેજમેન્ટ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ મત્સ્ય વ્યવસાય માટે જરૂરી આનુસંગિક સગવડો</p> <p>૪.૨ મત્સ્ય સાચવણી અને પ્રક્રિયા</p> <p>૪.૩ મત્સ્ય પરિવહનની સવલતો</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. મત્સ્ય વ્યવસાય વિજ્ઞાન - પ્રો. નિરંજન ડી છાયા

પ્રેક્ટીકલ-

૧ મત્સ્ય પકડવાના સાધનોના ઉપયોગ કરતા શીખવું

૨. મીઠા પાણીમાં મત્સ્ય ઉછેર કરતા ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર વિષે જાણવું.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 14		Dairy technology	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 14 : Dairy technology - Dairy Cattle Management

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થીઓને પશુ દૂધ ઉત્પાદન મેળવવા માટે પશુને આપવામાં આવતો ઘાસચારો અંગે જ્ઞાન મેળવે ૨ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન મેળવતા શીખે.
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ દૂધ ઉત્પાદન અર્થે ગાય ભેંસોની પસંદગી ૧.૨ દુધાળ પશુની પસંદગી તથા ખરીદી ૧.૩ ઘાસચારાની જાતો, સરેરાશ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદન ખર્ચ
Unit - ૨	૨.૧ દુધાળ પશુઓનો આહાર ૨.૨ દુધાળ પશુઓની વ્યવસ્થા ૨.૩ ગરમીની ઋતુમાં દુધાળ પશુઓની માવજત ૨.૪ દુધાળ પશુનો સ્વભાવ અને શરીર બંધારણ
Unit - ૩	૩.૧ દુધાળ પશુઓની આહાર વ્યવસ્થા ૩.૨ પશુ આહારમાં ખનીજ તત્ત્વોનું મહત્વ ૩.૩ ઘાસચારાનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ
Unit - ૪	૪.૧ દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયના આર્થિક પાસા ૪.૨ દૂધ દોહનની ક્રિયા ૪.૩ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટેના પરિબળો.

પ્રેક્ટીકલ :

૧. વધુ દૂધ ઉત્પાદન આપતી પશુની જાતો વિશે કેશસ્ટડી બનાવવી.
૨. પશુને આપવામાં આવતા જુદા જુદા ઘાસચારાની જાતો અને તેના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

આદર્શ પશુપાલન અને વ્યવસ્થાપન - ડૉ. આર. આર. શાહ

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 14		Rural extension	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 14 : Rural extension :- community Development In Agricultural Extension

હેતુઓ : -	<p>૧ વિદ્યાર્થીઓને સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે.</p> <p>૨ વર્તમાન સમયમાં ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>૧.૨ સ્વતંત્રતા પછી દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલા સરકારી અને બિનસરકારી પ્રયત્નો</p> <p>૧.૩ સામુદાયિક વિકાસથી પડેલ અસરો</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક માળખું</p> <p>૨.૨ સરકારી કાર્યક્રમો માટેની સંસ્થા</p> <p>૨.૩ સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની નિષ્ફળતાના કારણો.</p> <p>૩.૨ સામુદાયિક વિકાસ માટે I.R.D.P. ની યોજના વિશેની માહિતી.</p> <p>૩.૩ I.A.D.P. યોજનાની માહિતી.</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી સંકલ્પનાઓ.</p> <p>૪.૨ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી ધારણાઓ.</p> <p>૪.૩ સામુદાયિક વિકાસ યોજના અને સંઘનખેતી જીલ્લા કાર્યક્રમના તફાવતો.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓનો અભ્યાસ કરવો.

૨. I.A.D.P. યોજનાની માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ

૨. સામુદાયિક વિકાસ અને કૃષિ વિસ્તરણ - બાબુભાઈ અવરાણી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 14		Organic farming	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 14 : Organic farming - Sustainable Agriculture

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ ટકાઉ ખેતી અંગેનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૨. જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૩. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીનું મહત્વસમજે.</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટકાઉ ખેતીનો ખ્યાલ અને વ્યાખ્યા</p> <p>૧.૨ ટકાઉ ખેતી અંગેની ભ્રામક માન્યતાઓ</p> <p>૧.૩ ઔદ્યોગિક ખેતી અને હરિયાળી ખેતીનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ કૃષિ સુધારણાનું પર્યાવરણીક અને સામાજિક મુલ્ય</p> <p>૨.૨ કૃષિમાં ઉર્જાનો વપરાશ</p> <p>૨.૩ જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ટકાઉ ખેતી માટે સ્થાનિક જૂથો અને સંસ્થાઓ</p> <p>૩.૨ ટકાઉ ખેતીની અસરો</p> <p>૩.૩ ઔદ્યોગિક પદ્ધતિઓમાં ટકાઉ ખેતી</p> <p>૩.૪ હરિયાળી ક્રાંતિ વિસ્તારમાં ટકાઉ ખેતી</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ કૃષિનીતિનું માળખું અને સંસ્થાકીય પ્રક્રિયાઓ</p> <p>૪.૨ કૃષિ માટે ટેકાના પ્રકારો</p> <p>૪.૩ ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીની ભૂમિકાઓ.

૨. ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ બનાવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો : પુનર્જીવિત ખેતી - જુલેસ પ્રેટ્રી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 15		Agronomy	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 15 Agronomy - AGRICULTURAL BREEDING

હેતુઓ : -	<p>૧. બીજ સર્વધનની વિવિધ પદ્ધતિઓ વિશે જાણે.</p> <p>૨. વિદ્યાર્થીઓને બીજેતર સર્વધનનો ખ્યાલ આવે.</p> <p>૩. બીજ માવજત કરતા શીખે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટીશ્યુકલ્ચર (પેશી સર્વધન)</p> <p>૧.૨ ટીશ્યુકલ્ચરનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ ટીશ્યુકલ્ચરની પદ્ધતિઓ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ બીજ સર્વધનનો ખ્યાલ</p> <p>૨.૨ બીજ સર્વધન માટે બીજની પસંદગી</p> <p>૨.૩ બીજ સર્વધનના લાભ અને ગેરલાભ</p> <p>૨.૪ બીજ સર્વધનની રચના અને વિકાસ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ બીજના પ્રકારો અને અર્થ</p> <p>૩.૨ બીજ અંકુરણને અસર કરતા પરિબળો</p> <p>૩.૩ બીજની માવજત</p> <p>૩.૪ બીજ સર્વધન માટેની રચનાઓ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ બીજેતર સર્વધનનો ખ્યાલ</p> <p>૪.૨ બીજેતર સર્વધનના લાભ અને ગેરલાભ</p> <p>૪.૩ બીજેતર સર્વધનનું વર્ગીકરણ</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

૧. ઇકો-સિસ્ટમ - ડૉ. એસ. રાજુ

૨. ફળઝાળ વિજ્ઞાન - બાબુભાઈ અવરાણી

પ્રેક્ટીકલ : ૧. ફળઝાળમાં ઘાટણી, ફેરરોપણી વૃક્ષોની માવજત, ખાતર પાણી અન્ય માવજત

૨. બીજેતર સર્વધનની જુદી જુદી કલમો તૈયાર કરવી.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 15		Animal husbandry	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 15 Animal husbandry - Fisheries Science

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગે માહિતગાર થાય.</p> <p>૨. મત્સ્ય પકડવાના જુદા જુદા સાધનો અને તેનો ઉપયોગ વિષે જાણે.</p> <p>૩. મત્સ્ય નો યોગ્ય સાચવણીની પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ મત્સ્ય ઉદ્યોગનું મહત્વ</p> <p>૧.૨ જળજીવન સંપત્તીનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (એકલડી હોળી, હાલર મછવા નવ લકડી હોડી)</p> <p>૧.૪ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (પટ્ટી જાળ, આલર જાળ, જાળ જાળ ટ્રોલ જાળ, ગલ)</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ ગુજરાતની મહત્વની ફીસરીસ</p> <p>૨.૨ પાપલેટ માછીમારીનું ગુજરાતમાં ઉત્પાદન</p> <p>૨.૩ ધોમાં અને બિન આર્થિક ગણાતી માછલીઓની માછીમારી</p> <p>૨.૪ મીઠા પાણીના મત્સ્યોની માછીમારી</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ મત્સ્ય ઉછેરનો ખ્યાલ</p> <p>૩.૨ મીઠા પાણીની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર</p> <p>૩.૩ માછીમારી માટે તળાવની તૈયારી</p> <p>૩.૪ ફીશ ફાર્મ મેનેજમેન્ટ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ મત્સ્ય વ્યવસાય માટે જરૂરી આનુસંગિક સગવડો</p> <p>૪.૨ મત્સ્ય સાચવણી અને પ્રક્રિયા</p> <p>૪.૩ મત્સ્ય પરિવહનની સવલતો</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. મત્સ્ય વ્યવસાય વિજ્ઞાન - પ્રો. નિરંજન ડી છાયા

પ્રેક્ટીકલ-

૧ મત્સ્ય પકડવાના સાધનોના ઉપયોગ કરતા શીખવું

૨. મીઠા પાણીમાં મત્સ્ય ઉછેર કરતા ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર વિષે જાણવું.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE- 15		Dairy technology	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 15 Dairy technology - Dairy Cattle Management

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થીઓને પશુ દૂધ ઉત્પાદન મેળવવા માટે પશુને આપવામાં આવતો ઘાસચારો અંગે જ્ઞાન મેળવે ૨ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન મેળવતા શીખે.
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ દૂધ ઉત્પાદન અર્થે ગાય ભેંસોની પસંદગી ૧.૨ દુધાળ પશુની પસંદગી તથા ખરીદી ૧.૩ ઘાસચારાની જાતો, સરેરાશ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદન ખર્ચ
Unit - ૨	૨.૧ દુધાળ પશુઓનો આહાર ૨.૨ દુધાળ પશુઓની વ્યવસ્થા ૨.૩ ગરમીની ઋતુમાં દુધાળ પશુઓની માવજત ૨.૪ દુધાળ પશુનો સ્વભાવ અને શરીર બંધારણ
Unit - ૩	૩.૧ દુધાળ પશુઓની આહાર વ્યવસ્થા ૩.૨ પશુ આહારમાં ખનીજ તત્વોનું મહત્વ ૩.૩ ઘાસચારાનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ
Unit - ૪	૪.૧ દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયના આર્થિક પાસા ૪.૨ દૂધ દોહેનની ક્રિયા ૪.૩ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટેના પરિબળો.

પ્રેક્ટીકલ :

૧. વધુ દૂધ ઉત્પાદન આપતી પશુની જાતો વિશે કેશસ્ટડી બનાવવી.
૨. પશુને આપવામાં આવતા જુદા જુદા ઘાસચારાની જાતો અને તેના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

આદર્શ પશુપાલન અને વ્યવસ્થાપન - ડૉ. આર. આર. શાહ

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE -15		Rural extension	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 15 : Rural extension :- community Development In Agricultural Extension

હેતુઓ : -	૧ વિદ્યાર્થીઓને સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે. ૨ વર્તમાન સમયમાં ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ ૧.૨ સ્વતંત્રતા પછી દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલા સરકારી અને બિનસરકારી પ્રયત્નો ૧.૩ સામુદાયિક વિકાસથી પડેલ અસરો
Unit - ૨	૨.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક માળખું ૨.૨ સરકારી કાર્યક્રમો માટેની સંસ્થા ૨.૩ સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓ
Unit - ૩	૩.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની નિષ્ફળતાના કારણો. ૩.૨ સામુદાયિક વિકાસ માટે I.R.D.P. ની યોજના વિશેની માહિતી. ૩.૩ I.A.D.P. યોજનાની માહિતી.
Unit - ૪	૪.૧ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી સંકલ્પનાઓ. ૪.૨ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી ધારણાઓ. ૪.૩ સામુદાયિક વિકાસ યોજના અને સંઘનખેતી જીલ્લા કાર્યક્રમના તફાવતો.

પ્રેક્ટીકલ : ૧. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓનો અભ્યાસ કરવો.

૨. I.A.D.P. યોજનાની માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ

૨. સામુદાયિક વિકાસ અને કૃષિ વિસ્તરણ - બાબુભાઈ અવરાણી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE -15		Organic farming	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 15 : Organic farming - Sustainable Agriculture

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ ટકાઉ ખેતી અંગેનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૨. જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૩. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીનું મહત્વસમજે.</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટકાઉ ખેતીનો ખ્યાલ અને વ્યાખ્યા</p> <p>૧.૨ ટકાઉ ખેતી અંગેની ભ્રામક માન્યતાઓ</p> <p>૧.૩ ઔદ્યોગિક ખેતી અને હરિયાળી ખેતીનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ કૃષિ સુધારણાનું પર્યાવરણીક અને સામાજિક મુલ્ય</p> <p>૨.૨ કૃષિમાં ઉર્જાનો વપરાશ</p> <p>૨.૩ જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ટકાઉ ખેતી માટે સ્થાનિક જૂથો અને સંસ્થાઓ</p> <p>૩.૨ ટકાઉ ખેતીની અસરો</p> <p>૩.૩ ઔદ્યોગિક પદ્ધતિઓમાં ટકાઉ ખેતી</p> <p>૩.૪ હરિયાળી ક્રાંતિ વિસ્તારમાં ટકાઉ ખેતી</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ કૃષિનીતિનું માળખું અને સંસ્થાકીય પ્રક્રિયાઓ</p> <p>૪.૨ કૃષિ માટે ટેકાના પ્રકારો</p> <p>૪.૩ ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીની ભૂમિકાઓ.

૨. ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ બનાવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો : પુનર્જીવિત ખેતી - જુલેસ પ્રેટ્ટી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 16		Agronomy	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE - 16 Agronomy – CULTIVATED CROPS

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થી ભારતીય કૃષિ ક્ષેત્ર સંબંધિત સમસ્યાઓ સમજે. ૨. કૃષિ ક્ષેત્રની નવી નવી પદ્ધતિઓ, સાધનોનો ઉચિત ઉપયોગ કરી પાક ઉત્પાદકતામાં વધારો કરવાની ક્ષમતા મેળવે.
-----------	--

Unit - ૧	૧.૧ ક્ષેત્ર પાકોનો પરિચય ૧.૨ ક્ષેત્ર પાકોના હેતુ ૧.૩ ક્ષેત્ર પાકોનું વર્ગીકરણ
Unit - ૨	૨.૧ ફળપાકો (આંબો, ચીકુ, કેળ) ૨.૨ ફળપાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૨.૩ ફળપાકોનો સંગ્રહ અને બનાવટો.
Unit - ૩	૩.૧ શાકભાજી પાકો : (ટામેટા, મરચા, રીંગણ) ૩.૨ શાકભાજી પાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૩.૩ શાકભાજી પાકોનો સંગ્રહ
Unit - ૪	૪.૧ કઠોળ પાકો : (તુવર, મગ, ચણા) ૪.૨ કઠોળ પાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૪.૩ કઠોળ પાકોનો સંગ્રહની પદ્ધતિ

પ્રેક્ટીકલ : ૧. જુદા જુદા પાકોમાં વધુમાં વધુ ઉત્પાદન લેતા ખેડૂતોના અનુભવો સાંભળવા અને પ્રશ્નોત્તરી કરવી.

૨. જુદા જુદા પાકોના બીજ એકઠા કરવા અને તેની ઓળખ કરવી.

૩. સંસ્થાની ખેતીમાં વપરાતા ખેડ ઓજારોના મોડેલ આપવા ચિત્રો એકઠા કરવા પ્રદર્શન કરવું.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. Krushi Pragati (gujarati ed.) -Ishwarbhai Chaturbhai patel
2. Fundamentals Of Agronomy - Gopal Chandra De.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 16		Animal husbandry	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 16 Animal husbandry - Fisheries Science

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગે માહિતગાર થાય.</p> <p>૨. મત્સ્ય પકડવાના જુદા જુદા સાધનો અને તેનો ઉપયોગ વિષે જાણે.</p> <p>૩. મત્સ્ય નો યોગ્ય સાચવણીની પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ મત્સ્ય ઉદ્યોગનું મહત્વ</p> <p>૧.૨ જળજીવન સંપત્તીનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (એકલડી હોળી, હાલર મછવા નવ લકડી હોડી)</p> <p>૧.૪ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (પટ્ટી જાળ, ઝાલર જાળ, જાળ જાળ ટ્રોલ જાળ, ગલ)</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ ગુજરાતની મહત્વની ફીસરીસ</p> <p>૨.૨ પાપલેટ માછીમારીનું ગુજરાતમાં ઉત્પાદન</p> <p>૨.૩ ધોમાં અને બિન આર્થિક ગણાતી માછલીઓની માછીમારી</p> <p>૨.૪ મીઠા પાણીના મત્સ્યોની માછીમારી</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ મત્સ્ય ઉછેરનો ખ્યાલ</p> <p>૩.૨ મીઠા પાણીની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર</p> <p>૩.૩ માછીમારી માટે તળાવની તૈયારી</p> <p>૩.૪ ફીશ ફાર્મ મેનેજમેન્ટ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ મત્સ્ય વ્યવસાય માટે જરૂરી આનુસંગિક સગવડો</p> <p>૪.૨ મત્સ્ય સાચવણી અને પ્રક્રિયા</p> <p>૪.૩ મત્સ્ય પરિવહનની સવલતો</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. મત્સ્ય વ્યવસાય વિજ્ઞાન - પ્રો. નિરંજન ડી છાયા

પ્રેક્ટીકલ-

૧ મત્સ્ય પકડવાના સાધનોના ઉપયોગ કરતા શીખવું

૨. મીઠા પાણીમાં મત્સ્ય ઉછેર કરતા ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર વિષે જાણવું.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 16		Dairy Technology	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 16 Dairy technology - Dairy Cattle Management

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થીઓને પશુ દૂધ ઉત્પાદન મેળવવા માટે પશુને આપવામાં આવતો ઘાસચારો અંગે જ્ઞાન મેળવે ૨ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન મેળવતા શીખે.
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ દૂધ ઉત્પાદન અર્થે ગાય ભેંસોની પસંદગી ૧.૨ દુધાળ પશુની પસંદગી તથા ખરીદી ૧.૩ ઘાસચારાની જાતો, સરેરાશ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદન ખર્ચ
Unit - ૨	૨.૧ દુધાળ પશુઓનો આહાર ૨.૨ દુધાળ પશુઓની વ્યવસ્થા ૨.૩ ગરમીની ઋતુમાં દુધાળ પશુઓની માવજત ૨.૪ દુધાળ પશુનો સ્વભાવ અને શરીર બંધારણ
Unit - ૩	૩.૧ દુધાળ પશુઓની આહાર વ્યવસ્થા ૩.૨ પશુ આહારમાં ખનીજ તત્ત્વોનું મહત્વ ૩.૩ ઘાસચારાનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ
Unit - ૪	૪.૧ દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયના આર્થિક પાસા ૪.૨ દૂધ દોહેનની ક્રિયા ૪.૩ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટેના પરિબળો.

પ્રેક્ટીકલ :

૧. વધુ દૂધ ઉત્પાદન આપતી પશુની જાતો વિશે કેશસ્ટડી બનાવવી.
૨. પશુને આપવામાં આવતા જુદા જુદા ઘાસચારાની જાતો અને તેના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

આદર્શ પશુપાલન અને વ્યવસ્થાપન - ડૉ. આર. આર. શાહ

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 16		Rural extension	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE - 16 Rural extension :- community Development In Agricultural Extension

હેતુઓ : -	૧ વિદ્યાર્થીઓને સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે. ૨ વર્તમાન સમયમાં ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ ૧.૨ સ્વતંત્રતા પછી દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલા સરકારી અને બિનસરકારી પ્રયત્નો ૧.૩ સામુદાયિક વિકાસથી પડેલ અસરો
Unit - ૨	૨.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક માળખું ૨.૨ સરકારી કાર્યક્રમો માટેની સંસ્થા ૨.૩ સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓ
Unit - ૩	૩.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની નિષ્ફળતાના કારણો. ૩.૨ સામુદાયિક વિકાસ માટે I.R.D.P. ની યોજના વિશેની માહિતી. ૩.૩ I.A.D.P. યોજનાની માહિતી.
Unit - ૪	૪.૧ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી સંકલ્પનાઓ. ૪.૨ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી ધારણાઓ. ૪.૩ સામુદાયિક વિકાસ યોજના અને સંઘનખેતી જીલ્લા કાર્યક્રમના તફાવતો.

પ્રેક્ટીકલ : ૧. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓનો અભ્યાસ કરવો.

૨. I.A.D.P. યોજનાની માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ

૨. સામુદાયિક વિકાસ અને કૃષિ વિસ્તરણ - બાબુભાઈ અવરાણી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Code	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 16		Organic farming	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE – 16 Organic farming - Sustainable Agriculture

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ ટકાઉ ખેતી અંગેનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૨. જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૩. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીનું મહત્વસમજે.</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટકાઉ ખેતીનો ખ્યાલ અને વ્યાખ્યા</p> <p>૧.૨ ટકાઉ ખેતી અંગેની ભ્રામક માન્યતાઓ</p> <p>૧.૩ ઔદ્યોગિક ખેતી અને હરિયાળી ખેતીનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ કૃષિ સુધારણાનું પર્યાવરણીક અને સામાજિક મુલ્ય</p> <p>૨.૨ કૃષિમાં ઉર્જાનો વપરાશ</p> <p>૨.૩ જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ટકાઉ ખેતી માટે સ્થાનિક જૂથો અને સંસ્થાઓ</p> <p>૩.૨ ટકાઉ ખેતીની અસરો</p> <p>૩.૩ ઔદ્યોગિક પદ્ધતિઓમાં ટકાઉ ખેતી</p> <p>૩.૪ હરિયાળી ક્રાંતિ વિસ્તારમાં ટકાઉ ખેતી</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ કૃષિનીતિનું માળખું અને સંસ્થાકીય પ્રક્રિયાઓ</p> <p>૪.૨ કૃષિ માટે ટેકાના પ્રકારો</p> <p>૪.૩ ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીની ભૂમિકાઓ.

૨. ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ બનાવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો : પુનર્જીવિત ખેતી - જુલેસ પ્રેટ્રી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 17		Agronomy	03	30	50	20	2.00 hrs

CORE - 17 : Agronomy – CULTIVATED CROPS

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થી ભારતીય કૃષિ ક્ષેત્ર સંબંધિત સમસ્યાઓ સમજે. ૨. કૃષિ ક્ષેત્રની નવી નવી પદ્ધતિઓ, સાધનોનો ઉચિત ઉપયોગ કરી પાક ઉત્પાદકતામાં વધારો કરવાની ક્ષમતા મેળવે.
-----------	--

Unit - ૧	૧.૧ ક્ષેત્ર પાકોનો પરિચય ૧.૨ ક્ષેત્ર પાકોના હેતુ ૧.૩ ક્ષેત્ર પાકોનું વર્ગીકરણ
Unit - ૨	૨.૧ ફળપાકો (આંબો, ચીકુ, કેળ) ૨.૨ ફળપાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૨.૩ ફળપાકોનો સંગ્રહ અને બનાવટો.
Unit - ૩	૩.૧ શાકભાજી પાકો : (ટામેટા, મરચા, રીંગણ) ૩.૨ શાકભાજી પાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૩.૩ શાકભાજી પાકોનો સંગ્રહ
Unit - ૪	૪.૧ કઠોળ પાકો : (તુવર, મગ, ચણા) ૪.૨ કઠોળ પાકોનું વૈજ્ઞાનિક નામ અને સુધારેલી જાતો ૪.૩ કઠોળ પાકોનો સંગ્રહની પદ્ધતિ

પ્રેક્ટીકલ : ૧. જુદા જુદા પાકોમાં વધુમાં વધુ ઉત્પાદન લેતા ખેડૂતોના અનુભવો સાંભળવા અને પ્રશ્નોત્તરી કરવી.

૨. જુદા જુદા પાકોના બીજ એકઠા કરવા અને તેની ઓળખ કરવી.

૩. સંસ્થાની ખેતીમાં વપરાતા ખેડ ઓજારોના મોડેલ આપવા ચિત્રો એકઠા કરવા પ્રદર્શન કરવું.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. Krushi Pragati (gujarati ed.) -Ishwarbhai Chaturbhai patel
2. Fundamentals Of Agronomy - Gopal Chandra De.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 17		Ani. Husbandry	03	30	70		2.30 hrs

CORE - 17 : Animal husbandry - Fisheries Science

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગે માહિતગાર થાય.</p> <p>૨. મત્સ્ય પકડવાના જુદા જુદા સાધનો અને તેનો ઉપયોગ વિષે જાણે.</p> <p>૩. મત્સ્ય નો યોગ્ય સાચવણીની પ્રક્રિયાની જાણકારી મેળવે.</p>
-----------	---

Unit - ૧	<p>૧.૧ મત્સ્ય ઉદ્યોગનું મહત્વ</p> <p>૧.૨ જળજીવન સંપત્તીનું મહત્વ</p> <p>૧.૩ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (એકલડી હોળી, હાલર મછવા નવ લકડી હોડી)</p> <p>૧.૪ મત્સ્ય પકડાશના સાધનો (પટ્ટી જાળ, ઝાલર જાળ, જાળ જાળ ટ્રોલ જાળ, ગલ)</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ ગુજરાતની મહત્વની ફીસરીસ</p> <p>૨.૨ પાપલેટ માછીમારીનું ગુજરાતમાં ઉત્પાદન</p> <p>૨.૩ ધોમાં અને બિન આર્થિક ગણાતી માછલીઓની માછીમારી</p> <p>૨.૪ મીઠા પાણીના મત્સ્યોની માછીમારી</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ મત્સ્ય ઉછેરનો ખ્યાલ</p> <p>૩.૨ મીઠા પાણીની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર</p> <p>૩.૩ માછીમારી માટે તળાવની તૈયારી</p> <p>૩.૪ ફીશ ફાર્મ મેનેજમેન્ટ</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ મત્સ્ય વ્યવસાય માટે જરૂરી આનુસંગિક સગવડો</p> <p>૪.૨ મત્સ્ય સાચવણી અને પ્રક્રિયા</p> <p>૪.૩ મત્સ્ય પરિવહનની સવલતો</p>

સંદર્ભ ગ્રંથો -

૧. મત્સ્ય વ્યવસાય વિજ્ઞાન - પ્રો. નિરંજન ડી છાયા

પ્રેક્ટીકલ-

૧ મત્સ્ય પકડવાના સાધનોના ઉપયોગ કરતા શીખવું

૨. મીઠા પાણીમાં મત્સ્ય ઉછેર કરતા ખેડૂતની મુલાકાત લઈ તેની મત્સ્ય ખેતી ઉછેર વિષે જાણવું.

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 17		Dairy Technology	03	30	70		2.30 hrs

CORE - 17 : Dairy technology - Dairy Cattle Management

હેતુઓ : -	૧. વિદ્યાર્થીઓને પશુ દૂધ ઉત્પાદન મેળવવા માટે પશુને આપવામાં આવતો ઘાસચારો અંગે જ્ઞાન મેળવે ૨ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું દૂધ ઉત્પાદન મેળવતા શીખે.
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ દૂધ ઉત્પાદન અર્થે ગાય ભેંસોની પસંદગી ૧.૨ દુધાળ પશુની પસંદગી તથા ખરીદી ૧.૩ ઘાસચારાની જાતો, સરેરાશ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદન ખર્ચ
Unit - ૨	૨.૧ દુધાળ પશુઓનો આહાર ૨.૨ દુધાળ પશુઓની વ્યવસ્થા ૨.૩ ગરમીની ઋતુમાં દુધાળ પશુઓની માવજત ૨.૪ દુધાળ પશુનો સ્વભાવ અને શરીર બંધારણ
Unit - ૩	૩.૧ દુધાળ પશુઓની આહાર વ્યવસ્થા ૩.૨ પશુ આહારમાં ખનીજ તત્વોનું મહત્વ ૩.૩ ઘાસચારાનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ
Unit - ૪	૪.૧ દૂધ ઉત્પાદન વ્યવસાયના આર્થિક પાસા ૪.૨ દૂધ દોહેનની ક્રિયા ૪.૩ ઊંચી ગુણવત્તાવાળું સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પાદન કરવા માટેના પરિબળો.

પ્રેક્ટીકલ :

૧. વધુ દૂધ ઉત્પાદન આપતી પશુની જાતો વિશે કેશસ્ટડી બનાવવી.
૨. પશુને આપવામાં આવતા જુદા જુદા ઘાસચારાની જાતો અને તેના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

આદર્શ પશુપાલન અને વ્યવસ્થાપન - ડૉ. આર. આર. શાહ

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 17		Rural Extension	03	30	70		2.30 hrs

CORE - 17 : Rural extension :- community Development In Agricultural Extension

હેતુઓ : -	૧ વિદ્યાર્થીઓને સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે. ૨ વર્તમાન સમયમાં ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ અને સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિશે જાણકારી મેળવે
-----------	---

Unit - ૧	૧.૧ સ્વતંત્રતા પહેલા ભારત દેશમાં ચાલતી વિસ્તરણની પ્રવૃત્તિઓ ૧.૨ સ્વતંત્રતા પછી દેશમાં સામુદાયિક વિકાસ માટે થયેલા સરકારી અને બિનસરકારી પ્રયત્નો ૧.૩ સામુદાયિક વિકાસથી પડેલ અસરો
Unit - ૨	૨.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક માળખું ૨.૨ સરકારી કાર્યક્રમો માટેની સંસ્થા ૨.૩ સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓ
Unit - ૩	૩.૧ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની નિષ્ફળતાના કારણો. ૩.૨ સામુદાયિક વિકાસ માટે I.R.D.P. ની યોજના વિશેની માહિતી. ૩.૩ I.A.D.P. યોજનાની માહિતી.
Unit - ૪	૪.૧ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી સંકલ્પનાઓ. ૪.૨ સામુદાયિક વિકાસમાં રહેલી ધારણાઓ. ૪.૩ સામુદાયિક વિકાસ યોજના અને સંઘનખેતી જીલ્લા કાર્યક્રમના તફાવતો.

પ્રેક્ટીકલ : ૧. સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની જુદી જુદી યોજનાઓનો અભ્યાસ કરવો.

૨. I.A.D.P. યોજનાની માહિતી મેળવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. કૃષિ વિસ્તરણ શિક્ષણ - ઈશ્વરભાઈ પટેલ

૨. સામુદાયિક વિકાસ અને કૃષિ વિસ્તરણ - બાબુભાઈ અવરાણી

Name of Course	Semester	Core/ ELT/ Foundation	Course Cod	Course Title	Credits	Internal marks	External marks	Prac./ viva marks	Ext. exam time duration
BRS (HONORS)	5	CORE - 17		Organic Farming	03	30	70		2.30 hrs

CORE - 17 : Organic farming - Sustainable Agriculture

હેતુઓ : -	<p>૧. વિદ્યાર્થીઓ ટકાઉ ખેતી અંગેનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૨. જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ મેળવે.</p> <p>૩. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીનું મહત્વસમજે.</p>
-----------	--

Unit - ૧	<p>૧.૧ ટકાઉ ખેતીનો ખ્યાલ અને વ્યખ્યા</p> <p>૧.૨ ટકાઉ ખેતી અંગેની ભ્રામક માન્યતાઓ</p> <p>૧.૩ ઔદ્યોગિક ખેતી અને હરિયાળી ખેતીનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૨	<p>૨.૧ કૃષિ સુધારણાનું પર્યાવરણીક અને સામાજિક મુલ્ય</p> <p>૨.૨ કૃષિમાં ઉર્જાનો વપરાશ</p> <p>૨.૩ જૈવ વિવિધતાનો ખ્યાલ</p>
Unit - ૩	<p>૩.૧ ટકાઉ ખેતી માટે સ્થાનિક જૂથો અને સંસ્થાઓ</p> <p>૩.૨ ટકાઉ ખેતીની અસરો</p> <p>૩.૩ ઔદ્યોગિક પદ્ધતિઓમાં ટકાઉ ખેતી</p> <p>૩.૪ હરિયાળી ક્રાંતિ વિસ્તારમાં ટકાઉ ખેતી</p>
Unit - ૪	<p>૪.૧ કૃષિનીતિનું માળખું અને સંસ્થાકીય પ્રક્રિયાઓ</p> <p>૪.૨ કૃષિ માટે ટેકાના પ્રકારો</p> <p>૪.૩ ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ.</p>

પ્રેક્ટીકલ : ૧. આધુનિક ખેતી પદ્ધતિમાં ટકાઉ ખેતીની ભૂમિકાઓ.

૨. ટકાઉ ખેતીને ટેકો આપે તેવી નીતિઓ બનાવવી.

સંદર્ભ ગ્રંથો : પુનર્જીવિત ખેતી - જુલેસ પ્રેટ્રી